

نظام مدیریت مدرسه

وظایف سازمانی در مدارس و مجموعه‌های آموزشی (مبتنی بر نظام معلم‌آهنگمایی)

مشخصات نشر: تهران، نشر خسرو خوبان، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص.

شابک: ۹۷۸۶۲۲۹۶۵۲۵۳۴

موضوعیت فهرست نویسی: فیبا.

موضوع: مدرسه‌ها، مدیریت و سازماندهی، ارزشیابی، برنامه‌های

بهبود آموزش، برنامه‌های فرهنگی، برنامه‌ریزی، ایران.

رده بندی کنگره: ۴ / LB ۳۰۱۲

رده بندی دیویی: ۲۰۰۹۵۵/۳۷۱

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۹۷۱۷۸

وظایف سازمانی دبیران و مجتمع‌های آموزشی

(مبتنی بر تمام معلم راه شایه)

تنظیم و ویرایش: سید عبدالحمید ابوالحسنی و وحید مهران

تهیه: مؤسسه مطالعات تعالی (متمم)

انتشارات: خسرو خوبان

نوبت چاپ: چاپ اول: ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپ: هنر آفاق

قیمت: ۳۵۰,۰۰۰ ریال

تلفن مؤسسه متن: ۲۲۲۲۶۱۵۰ - ۲۲۵۸۸۱۵۴

Email: Info@mmtn.ir

فهرست

۹	 سخن متن
۹	 مدرسه، مجامع‌الجزایری با ظاهری ساده اما سازمانی پیچیده
۱۱	 دنیای کره روشن و تاریک برای سازمان مدرسه
۱۲	 اقتضائات اداره مدرسه، مثابه نهاد اجتماعی
۱۲	 دومین کتاب از مجموعه نظریه مدیریت مدرسه
۱۵	 مقدمه
۱۵	 قبل از شروع کتاب...
۱۶	 چگونه از این کتاب بهره‌مند شویم
۱۹	 روش نگارش این کتاب
۲۳	 حوزه مدیریت
۲۴	 ۱. راهبری مدرسه و هیئت امنا
۲۵	 ۲. مدیریت رسمی
۲۶	 ۳. مدیریت داخلی مدرسه
۲۹	 ۴. مدیریت روابط انسانی در مدرسه
۳۳	 شوراهای اصلی مدرسه
۳۳	 ۱. شورای مرکزی
۳۶	 ۲. شورای آموزشی
۳۸	 ۳. شورای تربیتی
۳۹	 ۴. سایر شوراها
۴۱	 معلمان راهنما

۴۳. امور نظامات

۱. هماهنگی و کنترل برنامه ها ۴۴
۲. کنترل ارتباطات و رفت و آمدها ۴۵
۳. هدایت امور جمعی دانش آموزان ۴۷
۴. امور عمومی مدرسه و دانش آموزان ۴۹
۵. امور ویژه تابستان ۵۰

۵۱. امور علمی و آموزشی

۱. برنامه ریزی آموزشی ۵۲
۲. امور کادر آموزشی ۵۳
۳. برنامه های ویژه علمی و آموزشی ۵۴
۴. آموزش ها، عمل ۵۶
۵. نظارت و ارزشیابی و آزمون ۵۷
۶. وظایف معلمان دروس ۵۹

۶۳. امور آموزش های دینی

۱. کلاس ها و متون رسمی دینی و قرآن ۶۵
۲. آموزش احکام ۶۶
۳. آموزش اخلاق و سیره ۶۷
۴. خانه قرآن و عترت ۶۸
۵. فوق برنامه های مذهبی ۶۹
۶. جذب نیرو و تربیت مربی ۷۰

۷۱. امور پرورشی

۱. وظایف عمومی ۷۱
۲. ویژه برنامه ها و مراسم ۷۳
۳. سمعی و بصری ۷۴
۴. تبلیغات و فضا سازی ۷۵
۵. واحد فعالیت های هنری ۷۶
۶. جلسات اولیا و آموزش خانواده ۷۸

۸۰.....	۷. تربیت بدنی
۸۲.....	۸. طرح تابستانی
۸۴.....	۹. طرح خودگردانی (مشارکت دانش آموزان)
۸۷.....	۱۰. واحد کتابخانه و تحقیق
۹۰.....	۱۱. شورای پرورشی
۹۱.....	امور بهداشت و سلامت
۹۲.....	۱. سلامت دانش آموزان
۹۴.....	۲. سلامت کادر
۹۵.....	۳. بهداشت محیط
۹۶.....	۴. کمپنهای ایمنی
۹۷.....	امور اجرایی و خدمات
۹۸.....	۱. مدیریت اجرایی و خدمات
۹۹.....	۲. امور ترابری و سرویس ها
۱۰۰.....	۳. امور فنی، تأسیساتی و اداری
۱۰۱.....	۴. فروشگاه
۱۰۲.....	۵. تدارکات
۱۰۳.....	۶. آشپزخانه
۱۰۴.....	۷. امور برگزاری جلسات
۱۰۵.....	۸. اردوها و مسافرت ها
۱۰۶.....	۹. حفاظت اموال و انبارداری
۱۰۷.....	۱۰. رفاه معلمان و کارکنان
۱۰۸.....	۱۱. بهداشت و نظافت محیط
۱۱۱.....	امور مالی و اداری
۱۱۲.....	۱. امور دفتری، انتشارات و بایگانی
۱۱۴.....	۲. امور مالی و حسابداری
۱۱۶.....	۳. امور ثبت نام
۱۱۷.....	۴. امور اداری

۱۱۹	 ارزیابی و ارتقای مدرسه
۱۲۰	 ۱. تعامل با خانواده
۱۲۳	 ۲. آموزش و ارتقای کادر
۱۲۸	 ۳. امور فارغ التحصیلان
۱۳۴	 ۴. سنجش عملکرد

www.ketab.ir

◆ سخن متن

مؤسسه مطالعات تعالیه (متن) مأموریت خود را مستندسازی دانش ضمنی موجود در مدارس دینی بومی محدود اما کیفی می‌داند که بر اساس انگیزه‌های دینی در کشورمان تاسیس شده‌اند و باور دارد که ارائه تجربیات شصت ساله این مدارس در کنار غنی‌سازی، به روزآوری و ترویج آن می‌تواند به بسط ارزش‌های اساسی و تعالی جامعه کمک کند. در مجموعه کتاب‌های «نظام مدیریت مدرسه» سعی بر این بوده است که از زوایای مختلف به عامل بودن همه دست‌اندرکاران تربیت در میدان عمل یا قلمروی اقدامات مدرسه پرداخته شود.

مدرسه مجمع‌الجزایری با ظاهری ساده اما سازمانی پیچیده

در مقایسه سازمان مدرسه با سازمان‌های صنعتی و بازرگانی، احزاب و نهادهای مدنی یا انجمن‌های تخصصی، به پیچیدگی نهاد مدرسه پی می‌بریم.

در مؤسسات صنعتی و بازرگانی، اهداف در بالاترین سطوح سازمانی تعریف می‌شوند و متناسب با آن اهداف، افرادی استخدام و سازماندهی می‌شوند، بر کار آنها نظارت می‌شود و متناسب با عملکرد، تشویق یا تنبیه می‌شوند. در نهاد های مدنی، افراد بنا بر سلايق و علايق خود جذب می‌شوند و در جهت‌گیری‌های آن نهاد تأثیر می‌گذارند.

در انجمن‌های تخصصی، همه صاحب نظر و مستقل هستند و قرار گرفتن آنها در یک سازمان تنها برای برخی هماهنگی‌هاست. مدرسه از جهتی شبیه این سازمان‌ها و در عین حال متفاوت با آنهاست و هویتی چندگانه و پیچیده دارد:

- ❖ سازمانی بوم‌گرا، تکیه بر اداری و زیر نظر نهاد بالادستی - وزارت آموزش و پرورش - است که مدرسه رسمی صلاحیت علمی صادر می‌کند.
- ❖ نهادی اجتماعی است که گروهی از مردم به اختیار خود با آن وارد تعامل می‌شوند.
- ❖ مجموعه‌ای است که متخصصان تربیتی و آموزش به صورت حرفه‌ای با آن همکاری می‌کنند و کاری را در حوزه تخصصی خود انجام می‌دهند.

عوامل متعددی در درون و بیرون مدرسه با حفظ هویت مستقل مدرسه دست اندرکارند تا مدرسه - به عنوان یک نظام جمعی - کارش را درست انجام دهد. این عوامل ضمن حفظ استقلال کاری و تخصصی خود، لازم است مانند بردارهای همسو، هماهنگ با هم و در یک جهت حرکت کنند. راهکار این هماهنگی، تقویت فرهنگ سازمانی است که از طریق تعریف پروژه‌های

مشترک و ایجاد زمینه برای همکاری، تأکید بر یادگیری جمعی و تحول‌آفرینی در مدرسه با مشارکت بخش‌های مختلف حاصل می‌شود.

ویژگی حضور ذی‌نفعان متکثر و هویت‌های چندگانه کمک می‌کند تا مجموعه مدرسه در شرایط نامشخص و متغیر، بتواند فهم درست‌تری از اتفاقات کسب کند، گرفتار ارتباطات صلب سازمانی نشود و چابک‌تر عمل کند.

د نیمکره روشن و تاریک برای سازمان مدرسه

نیمکره روشن مدارس، در نمودارهای سازمانی و شرح وظایف هر شغل، قابل رؤیت و بازنگری است. تقسیم کار، برای رسیدن به اهداف مدرسه صورت گرفته است، دارنده کنترل پاسخ‌گویی مشخص شده و فعالیت‌های مشابه، خوشه‌بندی شده‌اند تا اهداف مورد نظر تأمین شود. با این حال، فراموش نشود که کارکرد درست سازمان مدرسه، در گروی هماهنگی تمام اجزا و ارتباط معنابخش آنها با محیط پیرامون است.

هم‌زمان اتفاقات دیگری در روابط بین افراد و بخش‌های غیررسمی مدرسه می‌افتد که در عین تأثیرگذاری، به سهولت ردیابی نمی‌شوند.

وقتی مدرسه به مثابه یک نهاد اجتماعی دیده شود، اتفاقات نیمکره تاریک مدرسه هم بهتر تحلیل می‌شود. در این رویکرد:

❖ به نیازها، باورها، انگیزه‌ها و نقش‌های افراد - جدای از عنوان‌ها و خانه‌های نمودار سازمانی - وزن داده می‌شود.

❖ اجزا و فعالیت‌های بخش‌های مختلف وابسته به یکدیگر دیده می‌شود.